

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1227
van **JOS D'HAESE**
datum: 12 juli 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Verspreiding poly- en perfluoroalkylstoffen (PFAS) via de lucht - Monitoring en regelgeving

In het Vlaams actieplan voor PFAS staat te lezen dat er geen milieukwaliteitsnormen zijn voor perfluorverbindingen in de lucht. Er wordt ook gesteld dat er in Vlaanderen geen referentiemeetmethodes zijn voor PFAS-stoffen. Volgens professor Milieuchemie en Toxicologie Jacob De Boer zou een groot deel van de PFOS-vervuiling (PFOS: perfluorooctaansulfonaat) in Zwijndrecht en omgeving mogelijk via de schoorsteen gebeurd zijn. In het rapport 'onderzoek naar aanwezigheid van PFAS in grondwater, bodem en waterbodem ter hoogte van risicoactiviteiten in Vlaanderen' wees de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) er in 2018 al op dat in de grond gemeten concentraties "waarschijnlijk daar terecht gekomen [zijn] via atmosferische depositie". In Nederland werden gelijkaardige vaststellingen gedaan in de omgeving van de DuPont-fabriek van Dordrecht. Daar bestaan, zo stelt professor De Boer, steeds strengere vergunningsplichten voor de lozing van PFAS-stoffen via lucht.

1. Is er in de verschillende types metingen die gebeurd zijn in de omgeving van de 3M-fabriek meer PFOS te vinden in de dominante windrichting, vertrekkende van de schoorsteen van de 3M-fabriek?
2. Welke vorderingen werden sinds de opstelling van het PFAS-actieplan gemaakt voor het opvullen van de leemte omtrent normen en meetmethodes voor PFOS en bij uitbreiding PFAS in lucht?
3. In het actieplan wordt gesproken over het meten van PFAS in de lucht en depositie. Zijn er daarnaast ook plannen om de emissies aan schoorstenen te reguleren en te monitoren?
4. Wordt gewerkt aan regelgeving voor vergunning van PFAS-lozing via schoorstenen?
5. Bij 3M en andere bedrijven in Vlaanderen heeft men een duidelijk beeld van de emissies die zij uitstoten via hun schouwen.

Heeft de minister daaromtrent gegevens opgevraagd bij 3M?

ANTWOORD

op vraag nr. 1227 van 12 juli 2021

van **JOS D'HAESE**

1. De erkende bodemsaneringsdeskundige aangesteld door 3M is een nieuw beschrijvend bodemonderzoek voor het vaste deel van de aarde en voor het grondwater aan het uitvoeren. In dit beschrijvend bodemonderzoek wordt een afperking van de verontreiniging in de bodem nagegaan. Hierbij wordt er ook rekening gehouden met de atmosferische depositie. Zolang dit beschrijvend bodemonderzoek niet is afgerond kan er geen gefundeerde uitspraak gedaan worden over deze afperking.

Voor oppervlaktewater zijn er geen meetgegevens in de dominante windrichting in de buurt van 3M. Voor de waterbodem is depositie geen relevante verspreidingsroute.

2. Momenteel is er een analysemethode beschikbaar voor een 40-tal PFAS (waaronder PFOS), maar het ontbreekt aan een gestandaardiseerde methode voor staalname voor analyse van deze PFAS-verbindingen in lucht.

In het kader van actie 14 van het PFAS actieplan werd daarom reeds voorzien in een opdracht voor het referentielaboratorium VITO om meetmethoden te ontwikkelen die kunnen gebruikt worden voor monitoring van de omgevingslucht en depositie.

In eerste instantie werd daarom begin 2021 een literatuuronderzoek opgestart. Deze studie wordt uitgevoerd door VITO en zal eind 2021 afgerond zijn.

De resultaten van deze literatuurstudie werden niet afgewacht, begin deze maand werd gestart met monsternemingen in de omgevingslucht. De VMM werkt hiervoor samen met VITO. Verschillende monsternametechnieken worden ingezet op een achtergrondlocatie en een hotspotlocatie om een indicatie te krijgen van het gedrag van een 40-tal PFAS in lucht.

3. Ook voor emissies naar de lucht wordt een meetmethodiek uitgewerkt en zullen testmetingen uitgevoerd worden bij gekende potentiële emissiebronnen. Dit wordt zo snel mogelijk aangevat, mogelijk reeds eind van dit jaar. De opmaak van een compendiummethode vraagt het nodige validatiewerk en zal in 2022 verder opgenomen worden.
4. Het uitwerken van een regelgeving voor vergunningen is ook voorzien in het actieplan, maar eerst zullen meetmethoden en metingen uitgevoerd moeten worden om tot onderbouwde voorstellen te kunnen komen.
5. 3M heeft gemeld dat ze sinds 2001 op hun site enkel nog volgende PFAS produceren: PFBA, PFBS en FBSA. De productie van PFOS eindigde begin jaren '2000.

De uitstoot van PFAS naar de lucht is noch Europees, noch op Vlaams niveau gereguleerd. Er gelden geen Europese emissiegrenswaarden, luchtkwaliteitsnormen noch rapporteringsverplichtingen. Hierdoor wordt in milieuvergunningen geen melding gemaakt van PFAS-emissies en wordt er nog niet gemonitord op de aanwezigheid van PFAS. Er wordt wel zo snel mogelijk werk gemaakt van de uitwerking van een meetmethodiek voor emissies naar de lucht, mogelijk reeds eind van dit jaar. Hierbij zullen ook testmetingen uitgevoerd worden bij gekende potentiële emissiebronnen.

Momenteel worden de risicolocaties voor PFAS-verontreiniging geïnventariseerd door OVAM. Ook de resultaten van bodem- en wateranalyses geven aan waar deze stoffen

worden of werden gebruikt en mogelijk vrijkomen in de atmosfeer. Voor meer info, zie: <https://www.vlaanderen.be/pfas-vervuiling/pfas-vervuiling-inventarisatie-risicosites>.